

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

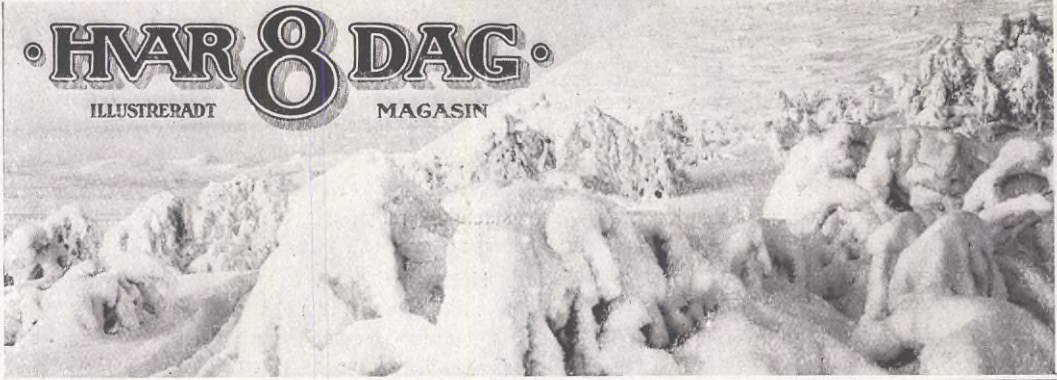
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

SNÖMOTIV FRÅN KIRUNA. — FOTO. T. DAHLLÖF, KIRUNA.

20:DE ÅRG.

DEN 26 JANUARI 1919

N:o 17

Foto. Jäger, Sthlm.

Stäm: Bengt Skjervegaard

Rob. Hagen

ROBERT HAGEN.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA

Då Louis De Geer hade genomfört sin representationsreform, ansåg han som bekant att folket skulle må bäst af att hämta andan efter kraftprovet och inte för hastigt ge sig in på reformernas stråt. Han fick ju uppbära ganska mycket klander för den taktiken, och särskildt demokraterna funno sig besvikna. Ett nytt riksdagsskick var enligt deras mening endast medlet som skulle förverkliga drömmarna om det nya riket, och de kände missmod öfver att man lät vapnet hvila. S. A. Hedin utgaf då sina teser om hvad man väntade af den nya representationen, och det program han framlade i dessa bekanta bref, utgör alltjämt i stora delar föremål för önskingar och förhoppningar. Utvecklingen går inte med sjumilastöflar, äfven om man på åtskilliga håll tycker att den rör sig i alltför raskt tempo. Om takten kan det naturligtvis disputeras; så mycket torde dock vara säkert att det hela ej lidit skada af att marschen varit för rask.

Nu tycks man på regeringshåll ha för afsikt att taga ut stegen lite bättre. Den nuvarande ministärens program och sammansättning är ju ett vittnesbörd om en god vilja att göra verklighet af de demokratiska önskemålen, och sedan den genomförda ändringen af den kommunala rösträttsordningen och de väntade utsträckningarna af den politiska valrätten öppnat utsikter till en parlamentarisk medverkan för deras förverkligande, kan man också vara öfvertygad om att ministären Edén ej liksom De Geer skall förorda ett på stället hvila. Det nya året har redan lämnat ett par budskap om att genomgripande sociala förändringar äro under förberedelse. Sålunda har hela vårt undervisningsväsen ställts inför en till botten gående demokratisering hvars syfte är att bereda alla lika möjligheter till den uppöstran som det allmänna består, och på ett annat område har äfvenledes ett initiativ tagits som har en vidtgående syftning.

Carl Lindhagen betecknar människorna och deras två hjälpmedel, jord och arbete, som de tre faktorer hvaraf samhället består. Skolreformen skall sörja för de först nämnda, och den kommitté som för några dagar sedan tillsattes på justitieministerns föredragning, får till uppgift att gifva jordfrågan en lösning som tillfredsställer moderna anspråk. Ett af den vulgära agitationens mest anlitade slagord är att socialisterna vilja taga jorden från bönderna. Uttrycket är oriktigt och stämmer ej med innebörden i det socialdemokratiska partiets program. Den kommitté som nu är i fråga, har naturligtvis inte heller ett sådant ändamål; dess hufvuduppgift torde däremot ligga i att bevara jorden åt den verkligt jordbruksidkande befolkningen. Statsmakterna ha redan genom den s. k. Norrlandslagstiftningen vitsordat att förhållandena ej på alla ställen äro som de böra, och de ständigt återkommande klagomålen öfver bolagens ställning till

jordbruket vittna om att en reglering ytterligare är af behovet påkallad. Kristiden har dessutom framkallat en osund jordspekulation, som kan väntas medföra svåra följder, och därtill kommer det alltjämt kvarstående krafvet att bereda en tryggad ställning åt arrendatorer och torpare.

Hela frågan, som i sig jämväl upptar underlättande af tillkomsten af nya själfständiga jordbrukslägenheter samt ordnandet af landtarbetarnes ställning, erbjuder sålunda ett mycket rikt och mycket svårt arbetsfält samt kommer att ställa stora fordringar på utredningsmännens omdöme. Det har ibland klagats öfver att vänsterregeringarna här i landet bland sina meningsränder saknat tillgång på fullt kvalificerade arbetskrafter, då det gällt uppdrag af detta slag; huruvida denna klagan varit berättigad, kan inte här afgöras, men det må i alla händelser konstateras att beträffande nu ifrågavarande angelägenhet en sådan brist ej anses föreligga. Ämnets vikt har säkerligen icke tillåtit k. m:t att lägga chefskapet för utredningen i händerna på en person endast därför att han är vänsterman, hade han ej ägt de nödiga kvalifikationerna.

Landshöfding Hagen har emellertid förut haft tillfälle att visa sig i besittning af de erforderliga egenskaperna. Han har genom tidigare kommittéarbeten dokumenterat sig som en framstående administrativ kraft och dessutom ådagalagt en tilltalande frigiditet från byråkratiska synpunkter. Att han måste vara dugligare än folk i allmänhet framgår för öfrigt af hans karriär inom landsstaten. Det är nämligen ytterst sällsynt att en person, som börjat sin ämbetsmannabana inom en länsstyrelse, blifvit chef för en sådan, och enastående är att en landsstatstjänsteman af ännu lägre grad hinner så långt. Då landshöfding Hagen 1895 konstituerades till länsman i Älfkarleby, trodde väl ingen att han ett par årtionden senare skulle bli ståthållare på Gäfle slott, men så gick det i alla fall. Efter greve Hugo Hamiltons afgång i fjol utnämndes han till dennes efterträdare.

Robert Hagen är född i Vetlanda, Jönköpings län, den 2 maj 1868. Sedan han aflagt hofrättsexamen i Uppsala 1892, ägnade han sig åt landsstaten, blef som sagt, kronolänsman 1895, och flyttade 1902 till Upsala som länsbokhållare. Fyra år senare utnämndes han till kronofogde, men kallades kort därefter till landskamrerare i Uppsala, hvarefrån han i samma egenskap kom till Stockholm 1917. Här stannade han ej länge, ty han förordnades till landshöfding i Umeå, när Axel Schotte ånyo blef statsråd och utnämndes sedan till ordinarie landshöfding i Gäfle.

Landshöfding Hagen är gift med Ellen Hagen, född Wadström, bekant för sitt verksamma intresse för politiska och sociala frågor.

GÄSTEN.

FÖR HVAR 8 DAG AF ARTUR MÖLLER.

SÖN yrde kring det lilla hotellets knutar, med små frosthårda flingor som dansade till de utdragna tonerna af en bask nordostvind. I den lilla trädgården bakom huset, där man om sommaren drack kaffe under kastanjerna och körsbärsträden, gnydde de kala grenarna och tornade sig drifvor mot planket.

Det var en sådan kväll då man dubbelt känner trefnaden inom hus och enhvar skattar sig lycklig att inte behöva trotsa elementen.

Inne i det lilla schweizeriet var det härligt varmt, det var också tredje brasan för dagen som höll på att glöda ned i den grönrutiga kakelugnen. Lodklockan öfver skänken måtte med saktmodigt tiktat ut tiden för den ende gästen, gamle postmästaren i schaggsoffan. Inte ens detta väder hade förmått honom att afstå från sin sedvanliga konjakstoddy med citronskifva. Sanningen att säga var det för resten också den tredje...

Källarmästaren hade en stund hållit honom sällskap under stilla småprat om vädret och det förestående stadsfullmäktigevalet. Fröken Edith sydde på sin lysduk bakom buffén och stack emellanåt in ett ord i samtalet, när det från kommunalpolitikens område gled in på mera privata gränsmarker.

Hon hade varit elfva år på sin plats, och kände den lilla staden minst lika väl som någon inföding.

Nu reste sig postmästaren beslutsamt, värden följde till dörrs och hjälpte på med pälsen, hvars krage apotekaren påstod var af kattskinn.

När herr Fahlén med sin något rullande gång — han hade i sin ungdom varit steward på en ostindiefarare — återvände öfver golfvet, visade klockan tjuo minuter öfver tio.

— Jag tror nog vi kan stänga butiken, gäspade han. — Här kommer nog inte en käft mer i kväll.

Äfven fröken Edith kastade en blick på urtaflan öfver sitt huvud.

— Nä, och nu är det en kvart sen sista tåget.

Hon tvärtystnade: utanför dörren hördes ett par dofva stampningar. Det var någon som sparkade af sig snön i tarstun.

I nästa ögonblick öppnades dörren af en man af så pass reslig växt att han måste böja sig för att passera den.

Han hälsade godafton med någonting midt emellan nick och bugning, strök istapparna ur den styfnade, mörkbruna mustaschen, hängde af sig pälsen och mössan på den krok postmästaren just lämnat tom — och såg sig med ett egendomligt igenkännandets leende omkring i lokalen.

Men äfven källarmästaren och fröken Edith växlade en blick, som innehöll en fråga: ser jag fel, eller var det inte han som —?

Fröken Edith sväfvade med bibehållen värdighet bort till det fönsterbord där främlingen slagit sig ned.

— Hvad får det lof att vara? En toddy kanhända?

— Nej tack, svarade en röst med lugn durklang, — då vill jag hellre ha en flaska Bordeaux — ni skulle väl inte möjligen ha kvar Chateau Beaucaillon 1899?

— Jag skall höra efter —

Källarmästaren stod kvar vid disken, af gammal vana skramlande med sin nyckelknippa i byxfickan.

Sedan fröken Edith högt framställt sin fråga om Bordeaux'en tillfogade hon i en hviskning: det är han! Konstig mänska som ville dricka rödvin utan mat!

Men annars såg han onekligen mycket lugnare och förtäandigare ut nu. Ögonen brunno inte med den dystra oroliga glans som hade skrämt henne den gången och kommit henne på tanken att ringa till polisen. Han hade fått mera hull i kinderna också.

som det ju anstod en bättre herre på några och tretio, och när han såg bort på henne under lugg, lade sig ett nästan gemytligt drag vid de skarpa munvinklarna.

Herr Fahlén hade verkligen, med sin elektriska ficklampa i hand, begett sig ner i källaren. Nu kom han åter, till synes rullande och något stänkande, men nu bar han försiktigt en svart flaska, hvars lackröda kapsyl lyste tvärs igenom damm och spindelväf...

— Där fanns verkligen en till, pustade han utan att direkt adressera sig till gästen. — Men nu är den ju inte tempererad. Har fröken något varmt vatten?

— Nej, för himlens skull! — Främlingen hade sprungit upp från sin stol, nu tillade han i mera dämpad, halft ursäktande ton: — Det behöfs inte, vi har ju den bästa temperator i världen alldeles till hands. Får jag lof, fröken.

Och med en varsam, nästan öm rörelse placerade han buteljen i ett hörn af kakelugnens varma aska. Spjället borde egentligen redan ha varit skjutet, det sena oväntade besöket hade kommit fröken Edith att glömma det.

— Det är värden, antar jag, vände han sig med en bugning. — Mitt namn är Ervfall, affärsman. Det vore mig en stor glädje att få dricka ett glas af detta vin, med en man, som jag har att tacka för mitt lif.

Källarmästaren lyfte på ögonbrynen, i det äfven han räckte fram sin trinda hvita hand.

— Det kan jag verkligen inte påminna mig, log han — såvidt jag vet är det första gången jag har den äran...

— Visserligen — men det hindrar inte att jag talar sanning. Och uppriktigt sagdt, tror jag också, att ni erinrar er mitt ansikte — åtminstone gör fröken därborta det alldeles bestämdt.

Fröken Edith nickade halft ofrivilligt, hon hade återtagit sin lysduk.

Främlingen böjde sig fram mot kakelugnen och kände på vinbuteljen.

— Nu är den strax lagom. Om ni har lust att slå er ned nu, herr Fahlén, ska jag strax berätta er hur det gick till. Det är ingen lång historia, och hvem vet om det inte en gång till kan uppenbara sig en själfmördare på ert hotell.

Fröken Edith, som på en vink af källarmästaren kommit fram med ett par bordeauxglas med guldkant, hajade till.

— Ja, inte sant fröken, log gästen — ni fick strax intrycket att jag kommit hit för att ta lifvet af mig! Nå det var kanske inte så märkvärdigt, jag verkade nog mycket — enerverad. Men jag hade också haft ett par särdeles tråkiga upplevelser. Den ena har ni säkert läst om i tidningarna, herr Fahlén. Om jag säger namnet Göran Ervfall. —

Jaså han, den store förfalsk — hm.

— Just han. Det var min bror. Men ska vi inte smaka på vinet? Ah, *den* aromen känner jag igen, den står inte tillbaka för färgen?

Ervfall såg långsamt, med halvslutna ögon in det dunkelglödande fluidet i sitt glas, medan källarmästaren betraktade honom öfver bordet med en min som sade: jag ser i alla fall, att min sista flaska Chateau Beaucaillon inte kommer i någon ovigd strupe.

Högt insköt han:

— Ja det var ju sorgligt att det skulle gå så på tok för en man som direktör Ervfall — så begåfvad efter hvad alla sade — och så omtyckt af sina vänner.

Gästen såg på honom och slog till ett litet torrt, hårdt skratt.

— Ja det stod visst så i tidningarna! Storartadt. Men ändå var det ingen af dessa vänner som ville träda i breschen för honom när det gällde! Ja jag

Forts. å sid. 262.

ÅRETS RIKSDAG ÖPPNAS

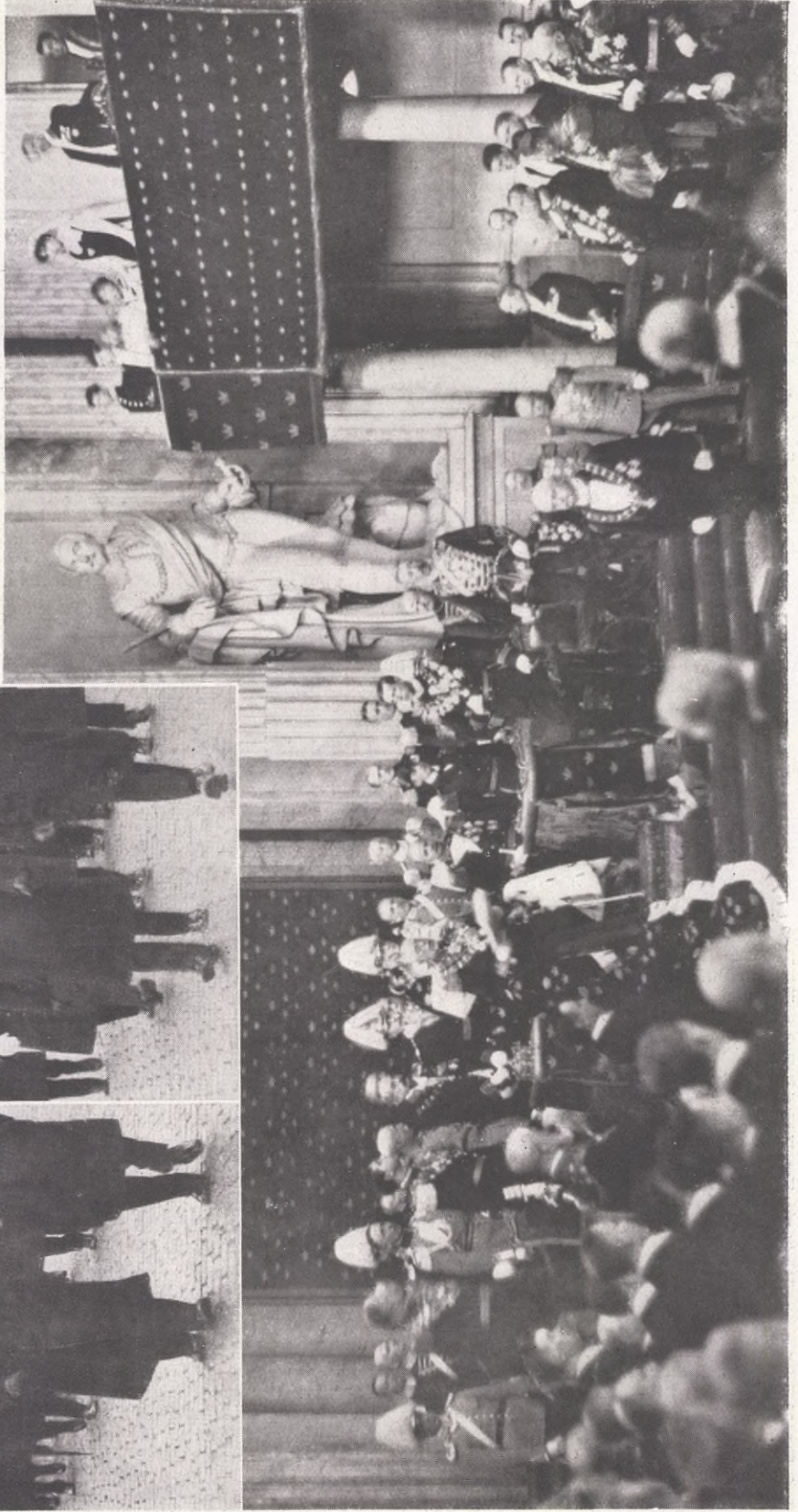
KAMRARNES LEDAMÖTER I PROCESSION TILL RIKSSALEN.
I. v.: Första Kammarens företrädare af talmannen greve H. Hamilton och herr H. Lamm; i. h.: Andra Kammarens företrädare af talmannen herr H. Lindquist och greve R. Hamilton.

Pressfoto.

KONUNGEN UPPLÄSER TRONTALET.

Vid H. M:s högra sida, kronprinsen och prins Carl, vid den vänstra prinsarne Vilhelm och Eugen. — Överst i. h. Kronprinsessan med de kungliga barnen. — Nedanför tronen excellenserna Eden, Prinzsköld och Hellner.

Photo. Nyström, Sthm. — Text å sid. 271.

Till *vice talman* i Riksdagens Första Kammare har utsetts grosshandlanden *Herman Lamm*. F. 53, sdn 78 inneh. af firman S. L. Lamm & Son i Stockholm. Stadsfullmäktig sedan 1900 o. en af denna institutions mest betydande ledamöter; led. af drätselkammaren sdn 05 samt ordf. å 1:sta afd. (som sådan ledare af stadens finansväsen) från hvilken befatning herr L. afgått med utgången af 1918. V. ordf. i Stadshusnämnden, ordf. i Köpmannaföreningen. Led. af Riksd. F. K. sdn 10,

Öfverst; GROSSHANDLANDEN H. LAMM, nyutsedd *vice talman* i Riksdagens Första kammare.

I cirkeln; KAMMARHERRE HJ. LINDER, har till Nationalmuseum donerat den utomordentliga marmorbysten af Houdon öfver *Georg Washington*, hvilken där utställd. väckt största uppmärksamhet inom alla konstintresserade kretsar i landet. Vi hänvisa till bild och text i n:r 10. Foto. Flodin, Stockholm.

FRU ALFHILD AGRELL.
70 år den 13 jan.

led. af statsutsk. Bankofullmäktig under en följd af år fr. 11, styr. led. i A.-B.-Stockholms hand. bank. Vi hänvisa till biografi i ärg. XII: 40.

*
Författarinnan *Fru Alfhild Agrell* fyllde den 13 jan. 70 år.
Det var under 80-talet som den talangfulla författarinnan, hvilken redan tidi-

Hela Jäger, Skåne.

Käcka: Bengt Sjöström.

FIL. DR C. D. MARCUS, förste innehafvaren af den nya docenturen i modern nordisk litteratur-historia och litteratur vid universitetet i Berlin.
Text å sid. 262.

gare ägnat sig åt skriftställerskap, genom sina lifligt upmärksammade skådespel "Räddad", "Dömd" och "Ensam" kom att intaga en plats bland vårt lands kända författare. Ännu några dramatiska alster, däribland den med smittande godt humör skrifna komedien "Småstadslif" inneslu-

DEN NYA FÖRSVARSKOMMISSIONEN. Sittande fr. v.: Redaktör P. A. Hansson, majoren frih. O. H. A. Flemming, redaktör C. Ekman, riksdagsman S. Bengtsson, Norup, förlikningsman S. H. Kvarnzelius, ordf., öfverdirektör L. Widell, ombudsman A. V. Sjöström samt riksdagsman V. Larsson, Västerås. Stående: sekreteraren, statssekr. C. A. G. Malmroth. — Foto. Modin, Skåne.

Fort. fr. sid. 259.

gjorde allt som stod i min makt, det kan ni vara viss om, herr Fahlén. Gjorde det mindre för hans skull än för min egen, för vårt gamla ofläckade köpmansmans. Både bland hans och mina vänner fanns åtskilliga för hvilka det skulle varit en smal sak att täcka beloppet och afvärja skandalen. Jag sökte upp den ene efter den andre, jag förödmjukade mig mer än jag någonsin trott vara mig möjligt. Och jag fick diverse goda råd — men jag kom också underfund med hur mycket vänskapen var värd i reell valuta.

Källarmästaren skakade med en liten brumning på hufvudet:

— Säg inte det, herr Ernvall — jag har sett flera exempel...

— Jag fick tyvärr inte se något. Men det var inte bara det som betog mig lusten att vara med vidare. Jag hade också hait en annan, mera privat vedervärdighet, som kanske i grunden inverkade mer på mitt beslut. Min hustru hade bedragit mig, och nästan samtidigt med att jag upptäckte detta hade vårt enda barn gått bort. Det föreföll mig verkligen som om jag just inte längre hade någonting att leva för —

Tempot i gästens tal hade alltmerta ökat, som om han så hastigt som möjligt ville komma förbi detta. Den andre visste inte hvad han kunde svara, han tömde sitt glas med försynt bortvändt ansikte. Ernvall fyllde i på nytt, tände en cigarrett och lutade sig tillbaka.

— Det var då jag for hit ned för att sätta punkt för det hela. Ni får inte ta illa upp, men både den lilla staden och ert hotell föreföllo mig lämpade för ett stillsamt afsked med lifvet. Jag hade alla nödvändiga papper med mig i kappsäcken, utom den innehöll den just ingenting nämnvärdt. Den skulle ju inte heller följa med så långt.

Fröken Edith sände sin chef en blick öfver lysduken: hade jag inte rätt!

— Det var en dag i början af september, solen sken och äppelträden dignade af frukt längs gatan vid ån. Men det angick mig inte, jag gick strax upp på mitt rum för att göra undan arbetet. Ni kan ju tänka er att som affärsman hade jag åtskilliga saker att ordna och lämna besked om, och i Stockholm hade jag inte haft sinnesro nog till det.

Herr Fahlén nickade, det kunde han godt förstå.

— Efter ett par tre timmar var jag emellertid färdig. Det återstod mig bara att skriva ett par privatbref. Men det var då jag märkte att jag blifvit hungrig. Kanske berodde det på att det sipprade in en doft af stekt fågel underifrån. Jag kunde inte komma underfund med om det var tjäder eller morkulla.

— Det var morkulla, undslapp det fröken Edith bakom disken.

— Lyckligtvis, log gästen och tog ett djupt långsamt drag ur sitt glas. Jag har nästan aldrig ätit någon tjäder hvares kött inte haft en söt bismak som något erinrar om björnstek. Dessutom är det bestämdt

en alltför stor fågel för att riktigt ägna sig till mänskoföda, trots den retande aromen. Jag vågar säga det, ehuru jag vet att Brillat-Savarin sätter kalkonen högst bland alla fåglar.

— Ingenting går enligt min mening upp mot en liten kyckling, knäppte herr Fahlén med ett fromt uttryck samman sina händer öfver magen.

— Det är en åsikt som jag respekterar, medgaf gästen. Men det blef en morkulla som räddade mig. Hvarför skulle jag inte gå ned och äta middag först innan jag skref de par breven! Så innerst bråttom var det ju inte, jag hade ju evigheten för mig.

— Det var då i alla fall en förständig tanke! utbrast källarmästaren. Skål! Nå, och morkullan smakade?

— Jag tror aldrig att jag ätit någon morkulla med mera aptit, såg gästen honom allvarligt i ögonen.

— Det gläder mig, det var jag som hade lagat den!

— Jag vet det. Innan många minuter var jag på det klara med, att denna underbara fågel hade fallit i förfarnare, kärleksfullare händer än en köksas. Det låg manlig intelligens bakom tillagningen.

— Jag hör att herr Ernvall förstår sig lika bra på mat som på vin, gnuggade källarmästaren händerna, medan han kastade en triumferande blick öfver disken.

— Näväl, en sådan fågel fordrade ju ett vin som var den värdigt. Jag får erkänna att jag inte väntade att finna något på er vinlista. Men denna Chateau Beucaillon ... Hur är det möjligt att man träffar på en sådan cru i denna lilla afkrok af världen?

— Man har kanske haft med sig ett och annat från sina resor, plirade herr Fahlén belåtet.

Gästen höll upp det rubinglödande glaslet mot gaslampan i taket.

— Näväl, efter att ha ätit er morkulla och druckit två glas af detta började mitt beslut förefalla mig alltmert förhastadt, ja dåraktigt. Det var, som jag nämnt, en vacker septemberdag, solstrålarna bröto sig i drufblodet. Jag satt vid det öppnade fönstret åt er lilla trädgård där bigarraerna glänste som unga friska flickläppar. Ja jag är inte någon poet, men bordeaux'n väckte något i den vägen till lif inom mig. Och jag kom att tänka på hvad en af de största poeter som funnits sagt om "den vänliga vanan vid tillvaron". Jag kom ihåg alla goda frukostar jag ätit med den färska morgontidningen till sällskap, på alla härliga bad, vederkvickande promenader under lugna och vackra träd. Allt detta som inte kallas för lycka, men...

Han höll inne och såg på värden.

— Ni förstår kanske hvad jag menar?

— Ja — det vill säga — jag har ju aldrig tänkt på något sådant som att skjuta mig!

Gästen tryckte med ett stilla leende sitt glas mot herr Fahléns:

— Men om ni skulle komma på den idéen, så vänta i alla fall till ni har ätit en god middag med ett glas bordeaux. Och tack för morkullan!

tas i Fru Agrells författarskap, hvilket i öfrigt företrädesvis ägnades åt novellistiken.

H. 8 D., som redan tidigare haft nöjet att räkna fru Agrell bland sina medarbetare, kommer att i ett af sina närmaste nummer bereda plats för en i dagarne från den högt aktade författarinnan mottagen novell.

Till bild å föreg. sid.

Vid universitetet i Berlin har i dagarna upprättats en docentur i modern nordisk litteraturhistoria och litteratur och till dess första innehafvare har utsetts fil. doktor Carl David Marcus, hvilken instundande sommartermin, alltså omkring 1 maj, börjar en serie föreläsningar öfver den romantiska rörelsens utveckling i nordisk litteratur med dess början i slutet af nittonde seklet. Föreläsningarna komma att stå i förbindelse med professorernas och privatdocenternas verksamhet i fråga om nordisk och germansk litteraturhistoria. Och då Berlins universitet har ett större antal lärjungar än någon annan högskola i Tyskland kan det med visshet förutsättas att dessa föreläsningar komma att samla ett betydande antal åhörare.

Doktor Carl David Marcus har under de senaste sex åren nästan uteslutande vistats i Berlin där han sysslat med teater- och ingående registudier samt skrivit korrespondenser till en del svenska hufvudstadstidningar och han har dessutom publicerat en lång rad artiklar, behandlande nordisk litteratur i tyska tidningar och tidskrifter. För kort tid sedan utkom af honom hos Georg Müller ett på tyska författadt verk af populärvetenskaplig natur öfver Strindbergs dramatik, utgörande ett första försök att lämna en öfversikt öfver detta väldiga tema.

Till bild å föreg. sid.

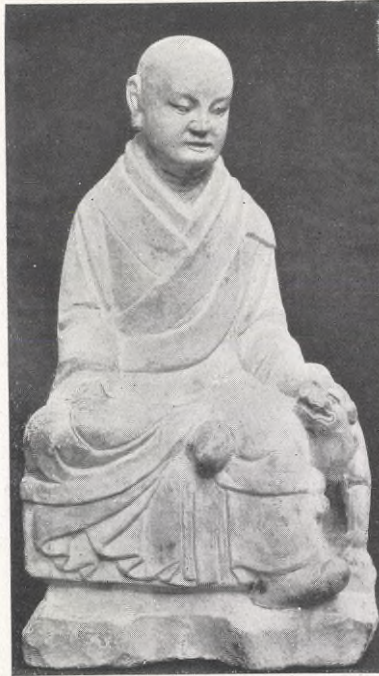
Den af regeringen tillsatta parlamentariska kommissionen med uppdrag att verkställa utredning och utarbeta förslag om en af förhållandena påkallad begränsning af försvarsutgifterna, sammanträdde första gången tisdagen den 7 jan. i konstitutionsutskottets lokala riksdagshuset. Den nya kommissionen, hvilken officiellt benämnes *Försvarskommissionen*, ehuru dess arbete torde komma att gå i afrustningens tecken, har fått sig förelagd en mångfald ärenden till skyndsamt behandling. Resultatet af kommissionens arbete skall nämligen föreläggas årets riksdag.

Kinesisk konst är ett begrepp, som västerlänningen gärna förbinder med porslin. Det är tefatskompositioner med parasollförsedda kinesiskor, djonker vaggande framåt på någon lugn flod och märkvärdiga små lusthus med dubbla tak, som han närmast tänker på. Kanske har han också hört talas om det underbara porslinstornet i Nanking, som var byggt i nio våningar och 65 m. högt.

Det är synd, att den stora allmänhetens uppfattning af kinesisk konst skall vara så ensidig, ty både i fråga om skulptur och måleri gömmer Kina på rika skönhetskatter. Men det är en konst som i början förefaller oss främmande, ty den arbetar under så olika förutsättningar, med så andra uttrycksmedel än de vi äro vana vid.

Kineserna skapade inte konsten för att ställas ut och begapas af en nyfiken allmänhet. De högg sina stenbilder som hymner till den allvise Buddha Sahyamuni, och sina sidenmålningar förvarade de hoprullade i askar för att blott vid högtidliga tillfällen taga fram och beundra dem. Deras skönhetslif har en nästan religiös karaktär, och därför behandla de också konsten med andaktsfull vördnad.

Det är inte lätt att få någon inblick i den kinesiska konsten, ty Middens rike gömmer omsorgsfullt sina konstskatter. Nu erbjudes dock allmänheten ett sällsynt tillfälle genom den af professor O. Sirén anordnade utställningen i Stockholms Högskola. Det är ingen stor samling, men den innehåller en del ytterst värdefulla saker och, hvad mer är, gifver en

Efter fotografien
LOHAN, TUKTANDE ETT LITET LEJON.
Hvitt marmor. Sungdynastien.

sammanfattande översikt öfver den äldre kinesiska konstens märkligaste epoker. Stommen utgöres af föremål, som prof. Sirén hemfört från sina vidsträckt resor i Kina och Japan. Detta material har sedan kompletterats från en del enskilda samlingar, t. ex. kronprinsens och herr Klas Fähræus'. Det är den gamla klassiska konsten, som här möter oss, ofta representerande ett lika stort historiskt som konstnärligt värde.

De äldsta föremålen äro en del bronser från Chondynastiens tid (1122—255 f. Kr.). En del gamla offerkärl, dolkar, beslag o. dyl. låta oss följa ornamentikens utveckling från de enklaste geometriska mönster till yppiga växt- och djurornament. Ett rent kinesiskt drag är användandet af berg- och moinformationer för ornamentalt stiliserings.

Denna ornamentik återfinnes delvis i grafkapellsrelieferna från Wu Liang tzu, representerade å utställningen genom afklappningar, hvilka äro af utomordentligt stort kulturhistoriskt intresse. Fri-skulpturen representeras bl. a. af några utomordentligt vackra kalkstenshufvud från de väldiga grottemplen vid Long Meu (500-talet). De återgifva Kuanjin, barmhertighetens gudinna, hvilken hos kineserna spelar samma roll som madon-

nan i vår medeltidskonst, blott ännu mera världsfrånvarande och upphöjd öfver människornas äflan. De senare skulpturerna ha ett starkare naturalistiskt drag, en intimare karaktär, stundom ett stänk af humor. Ypperlig i sitt slag är en marmorbild af en Lohan (buddhalärjunge) med ett litet lejon, sannolikt från 1100-talet. Äfven Iergodset är väl företrätt på utställningen. Några föremål från Sungperioden (960—1280), keramikens klassiska tid, visa exempel på de olika fabriktionsgrupperna. Man fäster sig särskildt vid den underbart vackra glasyren, mest celadon eller clair de lune

hvilken gifver dessa ofta till formen obetydliga föremål ett oskattbart värde.

I målningarna kommer kinesernas konstnärliga egenart bäst till synes. De måla på siden med tusch, hvilken de behandla på ett öfverlägset sätt, rikt nyanseradt, med aldrig svikande säkerhet. Färg använda de ibland men blott för att täcka ytor. De ha dock ett ytterst fint färgsinne, och deras målningar äro ofta stämda i en synnerligen förnäm kolorit. Det hvilat alltid en egenartad stämning öfver dessa långa sidenrullar, kakemonos eller makimonos, och man tvingas inför dem att känna något af den vördnad, med hvilken kineserna själfva betrakta konsten. Det är en konst, som inte sträfvat efter att noggrant återgifva den omgifvande verkligheten utan snarare försöker att förklara dess innebörd. En vacker målning är för dem ett poem, som speglar en själ och talar direkt till deras hjärtan.

Det är omöjligt att på ett starkt begränsadt utrymme ens antyda den kinesiska konstens karaktär. Utställningen, hvilken stängdes den 20 jan., uppmärksammades lifligt af den konstintresserade allmänheten, hvilken i stor utstäckning begagnade sig af tillfället att få göra bekantskap med denna egendomliga o. vackra konst. Gustaf Munthe.

Efter fotografien
BODDISATTOA HUFVUD (Kuanjin).
Grå kalksten. Tangdynastien.

Efter fotografien
GUDINNAN KUANJIN. Grå kalksten.
Norra Weydynastien (400-talet e. Kr.).

NÄR BERLIN RYCKTES UR SPARTACUS' VÅLD.

- 1 SPARTACUS-UNDERHANDLARE PÅ VÄG TILL RIKSKANSLIET. *Passen för genomfart viseras af regeringsposter.*
- 2 "VORWÄRTS"-BYGGNADEN, EFTER BESKJUTNING MED ARTILLERI, INTAGEN AF REGERINGSTRUPPENA.
- 3 RUDOLF MOSSES STORA KOMPLEX EFTER BESKJUTNING. *Beses under en paus i eldgifningen af stora folkmassor. Observera den sönderskjutna röda fanan i fönstret*
- 4 REGERINGSTRUPPER PÅ TOPPEN AF BRANDENBURGER TOR med maskingevär mot Thiergarten.
- 5 MINISTERN EUGEN ERNST, *fungetar som polispresident efter den afsatte Eichhorn.*
- 6 SPARTACUSMÄNNEN FORMERÄ SKYTTELINJER PÅ BERLINS GATOR.
- 7 UNDER STRIDERNÄ MELLAN REGERINGSTRUPPER OCH SPARTACUSMÄNNEN *nedföll vid ett tillfälle en häst skjuten på gatan. — Trots öfverhängande lifsfara att komma dit skyndade en mängd människor fram till djuret och skuro med sina knifvar köttstycken ur den ännu varma kroppen. En hungerbild så god som någon.*
- 8 VAPENSTILLESTÅNDSFÖRHANDLINGAR mellan regeringsstrupper och spartacusmän. *Observera den med säkerhet stulna gardinen som får tjänstgöra som parlamentärflagga för Spartacusmännen.*
- 9 ARTILLERI PÅ BELLE-ALLIANCE-PLATZ.

Text å sid. 267.

INBÖRDESKRIGET i BERLIN.

Till illustr. å sid. 264, 265.

Vi återgifva här en serie höginressanta bilder från den tyska rikshufvudstaden, där f. n. en afgörande strid utkämpas mot den anstormande, hela världens lugn hotande bolschevismen och dess skräckinjagande följeslagare, "röda terrorn". I anslutning härtill lämna vi en resumé öfver de i samband därmed stående sensationella dagshändelserna.

Den tyska soldat- och arbetarekongressen, hvilken den 16 sistlidne december sammanträdde i Berlin, och i hvilken flertalssocialisterna voro i majoritet, beslöt, trots det ursinniga motståndet från de längst till vänster stående partierna, de oafhångiga socialisterna och spartacuspartiet, att en nationalförsamling skulle inkallas snarast möjligt eller redan i slutet af jan.

Beslutet väckte våldsamt

Efter fotograf

DROTTNING MAUD OCH KRONPRINS OLAV AF NORGE på besök i England.

I Åre, vårt lands förnämsta sport- och rekreatationsort inom högfjällsområdet invigdes den 9 jan. ett nytt komfortabelt hotell, "Åregården" hvars uppförande påkallats af den ständigt växande resandeströmmen. Invigningen ägde rum i närvaro af ett stort antal inbjudna, bland hvika märktes landshöfding Widén, general Balck, byråchef

byggnadsstil och inrymmer utom ett fyrtiotal praktigt inredda gästrum ett stort antal sällskapsrum samt vidare en omfattande badinrättning, bankkontor m. m. Som chef för det stora företaget står direktör Agnar Meurling, Stockholm.

upphetsning inom de besegrade partierna, hvilka önskade tidsfristen för nationalförsamlingens inkallande betydligt utsträckt för att därunder fritt kunna bedrifva sin bolschevikiska propaganda i syfte att spela makten ur flertalssocialisternas händer öfver i sina egna och därmed nå det eftertraktade målet: proklamerandet af proletarietets diktatur.

Det af soldat- och arbetarekongressen fattade beslutet korsade fullständigt de gjorda beräkningarne, och under trycket härpå beslöt ytterlighetspartierna att öka utnyttja det korta rådsrum, som stod dem till buds, och genom en plötslig kupp sätta sig i besittning af makten.

Det första upprorsförsöket, hvilket ägde rum på julaftonen, ledde icke till definitivt resultat, men tjänade dock i vidsträckt mån det afsedda syftet, i det att regeringen genom sin visade svaghet och

Forts. å sid. 271.

Ehnbom m. fl. Hotellet, till hvilket ritningarna utförts af arkitekt Güettler, är uppfördt i jämtländsk

Foto. Thomasson, Åre.

Kitchie: Bengt Sjöbergsson

ÅREGÅRDEN, det nya stora sport- och rekreationshotellet i Åre. Exteriör samt interiör af storstugan (läs- och rökrum).

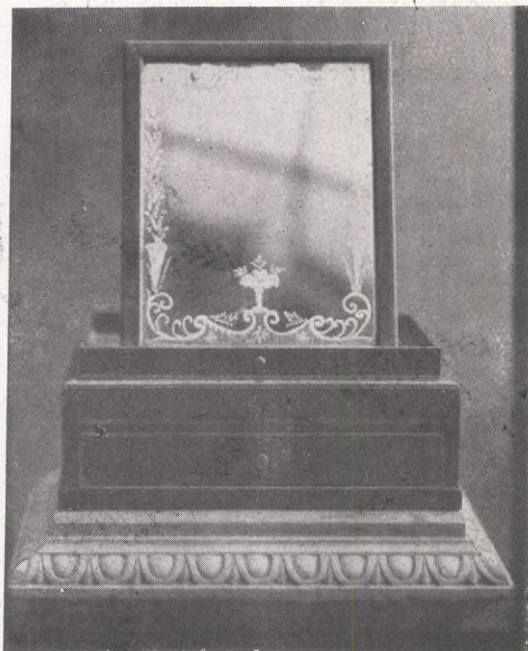

200-ÅRSMINNET AF DE I FJÄLLEN OMKOMNA KAROLINERNA. Minnesfästen vid monumentet vid Dufed. Nederst synes landshöjding Widén hålla minnestalet.

Foto. Thomasson, Åre.

Tvåhundraårsminnet af Armfeltiska karolinernas döds-marsch tillbaka öfver Jämtlandsfjällen efter det strandade angreppet mot Trondhjem hösten och vintern 1718, firades den 10 jan. vid Dufed med en stämmingsfull högtidlighet, hvilken från orsbefolkningen rön-te den lifligaste anslutning. I samband med minnesfästen företog under ledning af öfverste Lilliehöök vid Jämtlands fältjägare-regementet en skidlöpare-trupp, bestående af officerare och sportsmän, en färd i de trakter, där vid samma tid för två hundra år sedan de 4.000 Armfeltiska karolinerna under rasande snöstormar voro på marsch mot det hem de flästa af dem aldrig skulle nå.

Minnesfärden, hvilken an-trädde den 3 jan. och afslutades den 10 jan., hade som första mål Rundhögen och gick därefter vidare till Enaällfvens och Ranglaåsens dalgångar, Blåhammarberget och Handöl. Härifrån fortsattes färden till Gunnerfjällen samt vidare till Dufed, där färdeltagarne öf-ervoro minnesnögtidligheten. Programmet för denna upptog bl. a. gudstjänst i Dufeds kyrka samt kranseläggning vid det i Dufed resta karolinmonu-mentet.

Efter fotografier

ETT CARL XII-MINNE, Spegeln från Klefmarken.

Kl. 10: Hengt Sjöberg

Vi återgifva bilden af en antik spegel, känd under namnet "Carl XII:s spegel". Den vackra pjäsen äges af fröken Gerda Nilsson, Westanå, Tösse, inom hvars släkt, den kända och vidt utgrenade "Klefmarks-släkten", den gått i arf led till led allt ifrån mor Kerstin, gift med Carl XII:s historiskt rykt-bare budbärare Halvard Bryngelson, som af konungen erhööll gården Clevemark i belöning för sina tjänster. Konungen besökte ofta nämnda gård och enligt traditionen skall en viss mystik hafva omgifvit dessa besök, hvilka icke sällan in-träffade under Halvard Bryngel-söns bortovaro. Hvad spe-geln beträffar torde den hafva varit en af de många vackra gåfvor konungen förärade mor Kerstin. Att den ursprungligen varit konungens egendom därom synes namnet vittna. En annan af konungens gåfvor, ett smycke af sköldpadd, har lika-ledes blifvit bevarad till våra dagar och äges nu af major Jacob Petré, äfven han en med-lem af Klefmarkssläkten. Den ståtligaste gåfvan till det Bryngelssoniska hemmet var dock själfva gården Clevemark, hvil-ken utgjordes af ett halft kro-nohemman och i den rådande nödtiden, då kronans tillgångar voro så hårdt anlitade, repre-senterade ett betydande värde. Gåfvans storlek har äfven an-setts märklig.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

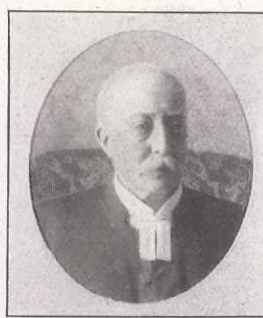
L. LAURELL.
Kontr.-prost. Kyrkoherde.
Segeberby. — 75 år 24 jan.

E. T. SUNDLER.
Kontr.-prost Kyrkoherde.
Fristad. — 70 år 7 jan.*

A. E. FRIEDLANDER.
Lektor. — Göteborg.
70 år 9 jan.*

O. E. WALLQUIST.
Kyrkoherde. — Bjurtjärn.
65 år 6 jan.

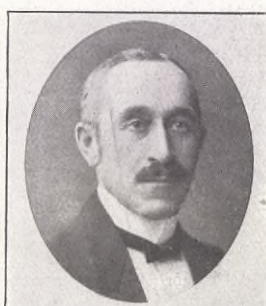
O. H. DUMRATH.
Hist. förf. — Stockholm.
75 år 24 jan.*

G. VON FRIESEN.
Fröken. F. d. Skolförestånd.
Stockholm. — 60 år 1 jan.*

C. E. J. L. WIBLING.
Lektor. Fil. d.r. — Ystad.
60 år 1 Jan.*

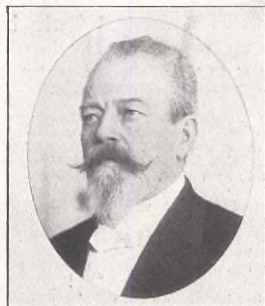
J. W. HALLANDER.
Professor. — Skara.
55 år 26 jan.*

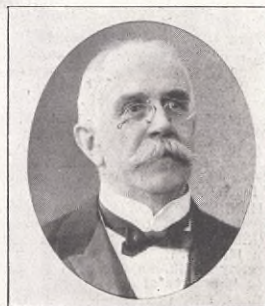
C. G. BLANCK.
Grosshandlande. — Stockholm.
70 år 23 jan.*

E. FRISELL.
Direktör. — Stockholm.
60 år 24 jan.*

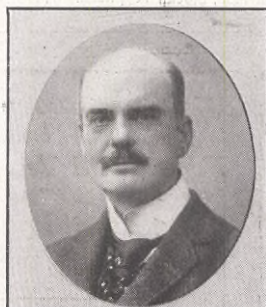
E. W. DJURLING.
Grosshandlande. Konsul.
Stockholm. 60 år 22 jan.*

N. F. BERSELIUS.
Bankdirektör. — Eksjö.
60 år 17 jan.*

J. E. SÖDERBERG.
F. d. Förste Aktuarie.
Stockholm. 70 år 11 jan.*

C. O. KALLING
Grefve. Civilassessor.
Stockholm. — 65 år 22 jan.*

C. GUMMESON.
Konsthandlande. — Stockholm.
50 år 20 jan.*

A. GJERDRUM.
Disponent. — Stockholm.
50 år 7 jan.

* Data å sid. 255.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

S. SÖDERBERG.
Landtbrukare. — Sundborn.
60 år 9 jan.*

C. G. SETTERGREN.
Landsfiskal. — Åhus.
50 år 10 jan.*

K. E. SUNDGREN.
Kamrer vid Ulriksdals och
Haga Stott. — 50 år 13 jan

H. ÅSTRAND.
Kantor. Ordf. i Komm.-st.
Håstveda — 50 år 19 jan.

C. H. TRANCHELL †.
Direktör. — Orenäs Stott.
F. 49. † 12 jan.*

H. BUCHT †.
Kommisiter. — Haparanda.
F. 58. † 6 jan.*

E. G. FLENSBURG †.
Rådman. — Stockholm.
F. 59. † 4 jan.*

B. MARCUSSON †.
Fabrikör. — Ystad.
F. 70. † 23 Dec.

* Data här nedan.

ELIS SUNDLER. Stud. 68, prestex 72, teol. fil. ex. 73, efter verksamhet ss. lär, brukspred. o. kommun. past.-ex. 82, kyrkoh. i Fristad 87, kontr.-prost 04.

AXEL FRIEDLANDER. Stud. 69, fil. dr. 79, prestv. 89; doc. i estetisk v. Lunds univ. 79, ff. prof. i samma ämne 84—85, lekt. i kristend. o. fil. inspekt. i Jönk. 88, lekt. i samma ämnen v. Göteborg, latinlärov. sdn 02. Inspekt. f. folksk. semin. där 03—15, inspekt. f. Majornas elem. lärov. 02—19. Utg. litteraturhist. o. teol. afhandl., hymnolog. saml. o. skaldest. af fosterl. o. relig. inneh.

HENRIK DUMRATH. Stud. 64, med. fil. ex. 69, anst. v. N. D. A. 84—99, förest. utr. afd. Utg. ett stort antal kult. hist. arbeten.

GERDA VON FRIESEN. Utex. fr. h. lär. semin. 80, förestånd. f. Norrk. nya lärov. f. fl. 80—96, förestånd. f. Djursholms samsk. 96—14. Af lärov. öfverstyr. tillk. sakkunnig i frågan om ensk. lärov. 06. Styr. ordf. i Stockh. kretsen af Flick- o. samsk. fören.

CARL WIBLING. Stud. 80, fil. dr. 90, efter lektorsförordn. v. olika lärov. adj. i Helsingborg 02, lektor i Ystad sdn 10. Idk. omf. författarskap i hist. arkeologi, geol. o. geogr.

WILHELM HALLANDER. Stud. 82, vet. ex. 86, distr. vet. i Hedemora distr. 86—96, ff. prof. i husdj. skötsel m. m. vid Veter. inst. 96—99, lekt. o. förestånd. f. veter. inr. i Skara sdn 99, prof. n. h. o. v. 07. Ordf. i hästprem. nmd 06, styr. led. i Skarab. o. Jönk. l. hästförsäkr. bol. 02, i Återförsäkr. bol. Robur 16. Stadsfullm. 08, led. af drätselkamm. ordf. i helsov. nmd 16 led. af skoloråd.

CARL BLANCK Köpm. i Stockh. sdn 72. deleg. i Blancks oljeimp. sdn 88; hufvudredare f. red. a.-b. Stockh.—Vermdö sdn 05. Styr.-led. i Sydsv. kred.-a.-b. kontor i Stockh. sdn 08.

ERIK FRISELL. Stud. 78, efter anst. å kontor verkst. dir. f. a.-b. D. Carnegie & Co i Göteborg; derefter verkst. dir. f. Traf.-a.-b. Grängesberg—Oxelösund (v. ordf. i styr. 16) o. f. Luossavaara-Kirunavaara a.-b. 09—16. Styr.-led. i Oxelös.—Flen—Vestmanl. jernv. a.-b., Orebro—Köp. jernv. a.-b. Led. af styr. f. Skand. kred.-a.-b. sdn 02. Led. af Vattenfallsstyr. (t. 13), Handelsrådet sdn 12, Industrikomm. sdn 14. En af vårt lands mest framskjutna och ansedda personligheter inom vår affärsverld. Biografi o. helsid.-portr. årg. X:16.

WILHELM DJURLING. Inneh. af firman W:m Djurling, Stockholm. På sin tid stadsfullm., led. af kyrko- o. skoloråd, led. af Borgareskolans styr., vift. af o. v. ordf. i Sophia komm.-fören. Konsul f. Panama sdn 06.

NILS FREDRIK BERSSE IUS. Genomg. hand.-inst. i Engl. 82, efter kont. anst. der kamrer v. Eksjö folkbank 85—99, styr.-led. o. verkst. dir. i a.-b. Eksjö folkb. 99—14; sin slsta. år styr.-led. i a.-b. Göteborgs banks afd.-kontor der samt jourh. dir.

EDVARD SÖDERBERG. Stud. 67, fil. dr. 77; aktuarie i Statist. centralbyrån 79, förste akt. der 83—14.

CARL KALLING. Stud. 74, v. hfd 84, stadsnot. (civilass.) i Stockholms rådhr. sdn 91.

CARL GUMMESON. Efter afst. skolestud. anst. i bokhand. i Sverige o. Tyskl. Grund. 14 sin anseddast konsthandel i Stockholm.

SAMUEL SÖDERBERG. Eg. egend. Hobbörn i Kopparb. l. Nämndeman sdn 89, led. af komm. nmd s. å., led. af hushålln. sällsk. förv. utsk., v.

ordf. i prem. nmd f. mindre jordbr., ordf. i styr. f. mej. fören. Lands- tingsman sdn 03, led. af Riksd. A. K. 97—17.

CARL GOTTFRID SETTERGREN. Länsm.-ex. 90, e. o. landskansl. i Ha//. l. s. å., kr.-länsm. i Fjälkinge distr. 97, ff. landsfiskal i Gärds här. 05—17, landsfiskal i förutn. distr. Ordf. i bevilln.-beredn. o. tax.-nmd. ordf. i väg- styr. m. m. Kamrer o. omb.-man i sparb. sdn 13. Led. af köp- o. munic. fullm. i Åhus.

CARL TRANCHELL †. Utg. fr. Tekn. inst. 69, anst. h. Skån. sockerfabr a.-b. i Landskrona 72, disp. der 83. Var en af den svenska sockerindustriens föregångsmän; på hans initiativ uppstod ett flertal af våra största sockerfabriker o. han skapade på sin tid Sv. sockerfabr. a.-b. samt var dess förste chef t. 16 då han af helsoskäl drog sig tillbaka. Ordf. i Landskr. stadsfullm. Biografi o. helsid.-portr. årg. X:19.

HENNING BUCHT †. Stud. 87, erh. disp., prestv. 88, komminister i Neder-Torneå 92. Red. f. Haparanda-Bladet 96—13. Led. af stadsfullm. en följd af år samt led. af kyrko- o. skoloråd sdn 93.

EBBE FLENSBURG †. Stud. 77, hofr.-ex. 80, v. hfd. 84, kanslist på aktuarietkont. v. Stockh. rådhr. 97, stadsnot. 98, rådman 03; led. af förmynd.-kamm., Stockh. hospitalsnmd., samt af Stockh. prestsällsk. Utg. jurid. arb.

För insändare af porträtt att beakta

Porträtt till Veckans Porträttgalleri

böra vara af möjligast sena datum för att införas.

Uppgifter till porträtt

böra ansluta sig till frågeformulär från redaktionen. Särskildt påpekas nödvändigheten af att **alla förnamn angifvas, med tilltalsnamnet helt utsk. i vet. och understruket**. Förblisente härutinnan **uteslater biografi**.

Porträtt och biografi

införas efter begäran från Redaktionen, som också bör kostnaderna. Förslag till införande emottagas.

ARETS RIKSDAG ÖPPNAS.

Till illust. å sid. 260.

Den 11 januari, tidigare än något föregående år, öppnades årets lagtima riksdag i rikssalen under sedvanliga högtidliga former. Föregående år var ju riksdagen så godt som oafbrutet samlad, först den lagtima, som drog ut öfver halva sommaren och så den urtima, som upplöstes först någon dag före jul. Årets tidigare öppnande afser också att i någon mån lätta på riksdagens alltmåra prässande arbetsböda och ge möjlighet till afkortning af dess utsträckande in på sommarmånaderna.

Till talmän för året återutsågs för Första Kammarren greve Hugo Hamilton medan till vice talman nykallats grosshandlare Herman Lamm och för Andra Kammarren återinrättades som talman herr Herman Lindquist och som vice talman greve Raoul Hamilton.

I sitt trontal berörde konungen först och främst den efterlängtrade freden, som nu snart synes bli en verklighet, samt de konsekvenser däraf, som också beröra vårt land. Vidare gaf han som vanligt en resumé öfver den myckenhet förslag till betydelsefulla reformer, som komma att föreläggas riksdagen, vidtgående grundlagsändringar rörande grunderna för vår folkrepresentation, normalarbetsdag inom industrier och därmed besläktade yrken samt genomgripande förbättringar med afseende på rikets hälso- och sjukvård. Äfvenså bebådades förslag om litterär och konstnärlig äganderätt, om fri rättegång för obemedlade och om statskontroll öfver fondhandeln. Sedan de båda kamrarnas talman efter häfdvunnen sed i tur och ordning svarat konungen, båda med särskildt betonde på den stora betydelsen af den väntade författningsändringen, var den korta och högtidliga riksdagsprologen avslutad och kamrarna åtskildes för att i riksdagshuset omedelbart återigen samlas för upptagande af det väntande, ansvarsfulla arbetet.

I NÖRDESKRIGET I BERLIN.

Forts. fr. sid. 267.

fega obeslutsamhet såg sin maktställning på ett ödesdigert sätt undergräfd.

Efter några dagar af skenbart lugn utbröt den 4 jan., med afskedandet af den bolschevike polispresidenten i Berlin, Eichhorn, som tändande gnista ett nytt uppror af oerhörd omfattning och våldsamhet. Under en veckas tid var Berlin skådeplatsen för de vildaste strider, de mest fasanfulla skräckscener. De kämpande begagnade sig af den moderna krigsteknikens fruktansvärdaste hjälpmedel, min- och eldkastare, handgranater och kulsprutor, hvilka anställde ohyggliga massakrer bland de stridande samtidigt med att de förorsakade en stor materiell skada i de stadsdelar där striderna utkämpades. Under de första dagarna följde framgången de upproriska skarorna hvilka hade att anteckna en rad betydelsefulla vinster. De eröfrade och besatte sålunda statstryckeriet med det därtill hörande sedeltryckeriet, hela det s. k. tidningskvarteret med Mosses, Scherls och Ullsteins stora byggnadskomplex, bangårdarne, polisprefekturen, delar af vattenledningsverket, ammunitionsvärkstäderna samt ett stort antal andra offentliga och enskilda byggnader. Samtliga berlintidningar hindrades att utkomma eller ställdes i fråga om innehållet under de upproriskas kontroll, hvarigenom riksregeringen beröfvades möjligheten att med prässen som förmedlare nå stadens befolkning. Situationen förvärrades allt mer och syntes hopplös, då det i yttersta stunden lyckades regeringen att med hjälp af nyankomna pålitliga trupper, med hvilka förenade sig i Berlin uppbyggade officers- och borgaregarden bjuda upprorsmännen ett verksamt motstånd, hvilket, sedan ytterligare förstärkningar erhållits, kunde öfvergå

till en framgångsrik offensiv. Den afgörande vändningen i krigslyckan inträdde omkr. den 10 jan. Under ytterligt hårda och blodiga strider lyckades det regeringstrupperna att fördriva de upproriska, hvilka bjödo ett förbittrat motstånd, från de af dem besatta byggnaderna och spränga deras styrkor som till sist undanstucko sig i förstäderna, hvilka de genom sina nattliga plundringståg göra ytterligt osäkra.

Samtidigt med Berlinupproret gjordes i ett stort antal tyska landsortsstäder liknande revoltförsök, hvilka dock samtliga synas hafva blifvit kufvade.

Om upprorsrörelsen härmed i sin helhet kan anses kväfd är dock oviss. Flertalet upprorsledare befinna sig alltjämt i frihet och torde tillsammans med den stora massan af på fri fot varande anhängare, hvilka förfoga öfver undagömda vapenförråd, utgöra en ständig fara för det återställda lugnet. Det antages därjämte, att de bolschevikiska ledarne stå bakom den under de senaste dagarne framträdande starka rörelsen för att åvägabringa fred och försoning mellan de olika socialistiska partierna. En sådan försoning skulle med nödvändighet leda till en ombildning af den nu sittande regeringen, hvilken består uteslutande af flertalssocialister, och plats där inom beredas äfven för representanter för ytterlighetspartierna. Som regeringsmedlemmar skulle de sistnämnda utan tvivel bjuda det yttersta motstånd mot inkallandet af den för dem så förhatliga nationalförsamlingen.

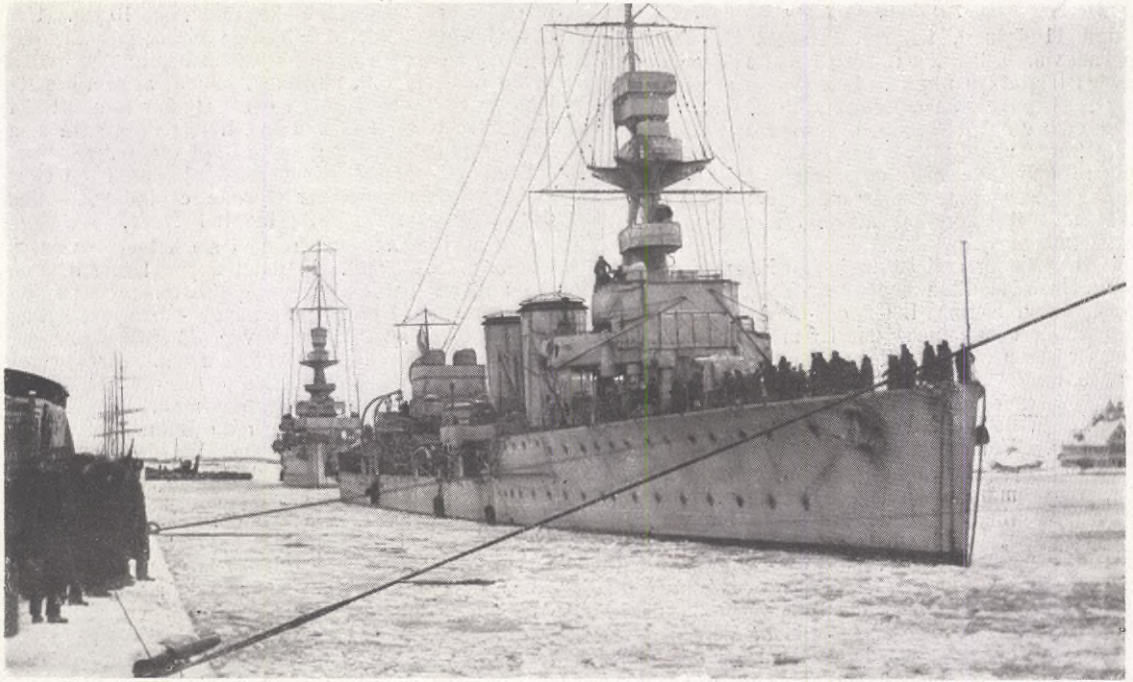
MOT FREDEN.

Veckans stora tilldragelse, undanskymd dock af mängden af uppseendeväckande dagshändelser, är öppnandet af de allierades preliminära fredskonferens den 13 jan. i Versailles.

Grunden till den kommande freden har redan tidigare lagts under de sedan månader tillbaka utan afbrott mellan ententemakternas ledande statsmän förda underhandlingarne, om hvilkas gång den otåligt bidande världen då och då genom en utfärdad kommuniké eller ett skåtal erhållit knapphändiga och kanske icke alltid fullt tillförlitliga meddelanden. Att detta förarbete, denna grundläggning för det stora fredsverket varit förenadt med utomordentliga svårigheter är otvivelaktigt. Det komplicerade världsläget, de oerhörda intressemotsatserna af militär, politisk och ekonomisk natur folken emellan, de i rörelse bragta, våldsamt sjudande af hat och hämdkänsla präglade folkliedelserna, allt har förenat sig för att resa ständigt nya hinder för det inledda fredsverket och hindra dess fortgång. Den nu öppnade preliminära fredskonferensen, hvilken redan den 20 jan. skall aflösas af den officiella fredskongressen, innebär emellertid en försäkran att enighet i de grundläggande frågorna äntligen ernåtts och att den af mänskligheten med så stor längtan motsedda freden skönjes i ett icke alltför aflägsset fjärran.

Rörande konferensen och de därvid förda förhandlingarne föreligga endast ytterst knapphändiga och ganska oviktiga meddelanden, om man bortser från mängden af lösa rykten, hvilkas sanningsvärde undantrager sig all kontroll. Enligt ett af dessa rykten skola allvarliga meningsskiljaktigheter hafva inträdt mellan Wilson och öfriga konferensdeltagare med anledning af den förres kraf på Tysklands omedelbara förseende med lifsmedel. Det talas i samband härmed om Wilsons förestående öfverresa till Amerika. Samtidigt med konferensen i Versailles hafva i Trier underhandlingar inleddts mellan ententemakterna och Tyskland om ytterligare förlängning af det ingångna stilleståndsaftalet.

Upprorsrörelsen i Tyskland företer, sedan ett nytt våldsamt upplammande däraf med Berlin som den

ENGELSKA PANSARKRYSSARNE "CALYPSO" OCH "CARADOC" I HELSINGFORS HAMN för att konvojera de finska frivilliga till Estland, öfverförda till Reval med finska statens isbrytare. Då farvattnen i Finska viken äro hemsökta af maroderande bolschevikiska krigsfartyg b ef detta engelska ingripande synnerligen välkommet.

färligaste eldhärden lyckligen kväfts, tydliga tendenser till en fortskridande utmattning. Vi lämna på annat ställe en utförlig skildring af händelseförloppet, men hafva att till densamma göra det utomordentligt viktiga tillägget att två af de färligaste upprorsledarne *Liebnecht* och *Rosa Luxemburg* dödats. Myndigheterna hade lyckats finna det gömställe, dit de tagit sin tillflykt, och lät häkta dem. Då fångarne fördes till ransakningsängelset utsattes de, trots vaktens ingripande, för miss-handel från de ursinniga folkmassornas sida och rop höjdes på deras lynchning.

Då *Liebnecht* sökte begagna ett missöde med den bil, hvari han åkte, för att fly, nedsköts han af vaktmanskapet. Hvad *Rosa Luxemburg* beträffar blef hon af folkmassan slagen sanslös samt där-efter skjuten.

Händelserna i Tyskland

Foto. Johanson, Gbg.

Udte: *Amys Sjövarpar*

AMERIKANSK U-BÅTSSJAGARE I GÖTEBORG, Hitkommen från hemlandet såsom prof i och för försäljning af ett antal af samma typ.

torde få en afgörande inverkan i dämpande riktning på hela den bolschevikiska rörelsen, hvars dagar efter allt att döma snart äro räknade. Framst bland de svaghetstecken som framträdtt är att nämna den nya *fredsvidjan* de ryska bolschevikerna genom sitt ombud Litvinov riktat till president Wilson. Bolschevikerna förklara sig beredda att inställa sin världspropaganda därest ententen är villig att träda i förhandlingar med dem om fred.

Bland veckans öfriga märkliga händelser äro att nämna, dels den ungerske ministerpresidenten *grefve Karolyis utropande till president* i den ungerska republiken, dels *statshvalfningen i storkhäftigdomet Luxemburg*. Dynastien är störtad och republiken införd.

INNEHÅLL: Landshöfding *Robert Hagen* (biografi och helsidesporträtt).— Riksdagens öppnande. — Försvarskommissionen. — President *Wilson*. — Drottning *Maud* och kronprins *Olav* af Norge. — Vice talmannen i F. K. grosshandl. *Herm. Lamm*. — Kammarherre *Hj. Linder*. — Fil. dr *C. D. Marcus*. — *Karolinminnet i Dufed högtidighälles*. — "*Carl XII:s spegel*". — Bilder från inbördeskriget i Berlin. — *Motfreden*. — *Veckans porträttgalleri*. — "*Gästen*", novell af *Artur Möller*.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller oivilkorligt förbud.